

Therpián & Verha. Allen Karponan knjig
kopiistom. Gregor = bar Koni

V Notranjem stoji vrt, po imenu Verh. V tej vasi
je živel v ^{nehudrjnih} starih časih Therpián, močan & silen
človek, tako mi je ^{razkladal} ^{isto staro} pravil star moj. — Bil je
nekki bolik, kolikoršen ^{listi} Poldrugovii, ki o
njem pripoveduje ^{popis Therpiána} serbski Duhj. Dela mu ni
bilo mar, ampak nosil je od morja na svoji
kobilici angleško sol, kar je bilo najže ta
krat ostro prepovedano. Pazili so ga mejaci,
da bi ga kje nehitoma zaležli; prostenega
boja ž njim so se ravno tako bali, kakor
pozneje Kempikarja. Therpián se je pa vedno
umikal & gledal, da mu niso mogli do živega.

Bilo je po zimi, & sneg je ležal krog & krog.
Deržala je samo ozka gaza, ljudem dovoljina,
sol vasi do vasi, ker takrat se ni bilo ^{tako} cest,
kakor dan danes. V ^{popisih} ~~starih~~ časih se se da je ^{to vse}
drugacé; ^{da reče da, ko} zdaj imamo, hvala Bogu, ceste do vsa-
cega želznika. ~~isto varnega laza.~~ Mesel je po ozi-
ki gazi na svoji kobilici Therpián nekoliko
stotov soli; kar mu nasproti prizventketa lep
voz; na vozu je pa sedel cesar, ^{Janj} ki se je ravo
no peljal v ^{popis Evrope} terti Therpián ga ni poznal, pa
sudi ni bilo časa, dolgo ozirati se, se odkriti
se ni utegnil, ampak prime brj kobilico
& tovorom vred, pa jo prenese v stran,

da bi mu je voz ne podertl; to je ^{njega, toliko mudilo,} ~~to je bilo njemu,~~ Kar
Kor + Kozga ^{Kozga} ~~Primo~~ na glavo djati: ~~človeka saje na voz~~ ^{prodati.}

Cesar, to vidivši, veli kočijazu, da naj konje
ostavi, i vprasa silnega moža: Kdo pa si ti?

Ta mu odgovori: Herpian mi pravijo; doma
sem pa z Verha, ^{od svete Trojice,} dve uri hoda od tukaj.

Kaj pa nosiš v tovoru? cesar dalje vprasa.
Herpian se ueno izmislil: Kresions gobo, i pa ne,

Kaj brusov, gospod!

Na to se cesar zainubi, i reče mu: ako imaš bruse,
pokaj so pa v vrečah?

Herpian se ne umislja dolgo, ampak naglo od-
govori: Bojim se, da bi mraga ne razpoka-
li, zato sem jih v slamo zavil i v vrečo po-
tisnil.

Cesar, ki mu je bil menda silni možjak vsči, da-
lje pravi: Kako pa, da si konjica tako lahko
prestavil? Res nima dosti mesa, pa ima vsaj
kosti.

Herpian se nasmeja i reče: ~~Uvem,~~ da imajo vati
konji vsi mesa, pa vendar ne dam svoje ko-
bilice za vse štiri, ki so tukaj naprženii. Kar
se pa tiče prestavljanja gospod, upam si ne-
sti dve take kobilii dve uri hoda i se
deli, če je treba.

Cesar si misli: to si moram zapomniti, i
veli pognati.

Minulo je potem leto i nekteri dan; Herpian
je pa zmirom tovoril po hribih i ravni, ^{dolinah}
nah. Kar se prijeti, da pride na Dunaj.

strašen velikán, Berdávov po imenu, ki je vabil,
 kakor nekdanji Pégam, vse junake cesarstva
 v boj. Nikesar pa tudi ni imel tako bojevitih
 ljudi, da bi si ne bil upal nobeden nanj;
 ali ^{toljap} kadar se je skusil z njim, gotovo je bil
 zmagan. & Velikanpani bil moj usmiljenega
 serca; ampak vsacega je umoril, kogar je
 obvládal. To je zaielo cesarju po glavi iti:

Kaj bo, kaj bo, če se Berdávov ne ukroti?

usmertil mi
 je uje

to naj večo gospodo mi je usmertil. Res,
 neha bodi, ^{ne} ~~to me pa ni oje ni vse,~~ da
 mu nihče ne more biti kos! Tako je cesar
 toževal, koijaj ga je pa slival. Tristo,
 pri sedaj z veliko ponižnostjo, kakor gre
 pred kolicim gospodom, i pravi: cesarost!
 ali ^{ve} ~~ta~~ ne morete ^{pametovati,} ~~ve~~ ~~opomniti,~~ kaj se je go,
 dilo predlansko zimo blizo tersta?

Cesar vpraša nekoliko nevoljin: ^{godilo?} kaj se je go,
 dilo?

Koijaj mu odgovori: ne veste, kako je tisti
 Kerpan, ki je tovoril s kredivno gobo iz bru,
 si, ^{ne verjeti,} ^{kako le} kobilis v sneg postavil, kakor bi ne,
 sel sklédó na mizo? Če ne bo Kerpan
 Berdávovsa premogel, drugi tudi ne.

Kaj res, pravi cesar, precej se mora ponj posla,
 ti.

Poslali so veliko, lepo koijo po Kerpana. Ta
 je bil ravno tavis natoovoril nekoliko vali
 pred svojo koió; mejári pa so bili ^{na} vse ove,

dili; da se ~~zopet~~ napravljajo po kupčiji. Pri
 dejo tedaj nad-inj, ter se ga ^{bilo jih je pet najst} lotijo. ~~Ali~~ ^{pa}
~~pa~~ se jih ni odstranil; pogledal je pisa-
 no, i prijel pravega i druge j njim omlatil,
 da so vsi podoblaite pokazali. Ravno se je
 to ^{versilo} godilo, kar se nova, lepa kočija pripel-
 ga v četver. Jz nje stopi cesarški sel, ki je
 vse vidil, kar se je godilo, i naglo reie: zdaj
 pa uje vem, da sem prav pogodil. Ti si
 gotovo Kerpan z Verha od svete Trojice?

Kerpan vem; ali kaj pa bi rade? ^{pravita.} Če mislite
 zavoljo soli, kaj, svetujem, da mirujete, pet
 najst jih je bilo, pa se jih nisem bal, da
 mo enega se tudi ne bom.

Sel pa, ki gotovo ni vedil, ^{kaj ima zavoljo.} zakaj se meti od
 soli, reie: Le kobilico otensi berz v hlev, pa
 se urno prajnje obleci; pojdeva na Du-
 naj k cesarju.

Kerpan ga nevrno pogleda i reie: Kdor ceiti
 na Dunaj, mora prinstiti trebuk zunaj; pro-
^{to sem s hval starih ljudi,} ~~pa~~ jaz ga pa menim sabo nositi, Koder
 bom hostil, ce Bog da, i dokler bom živ.

Služabnik mu odgovori: ~~Ne~~ nikar ne misli,
 da sale uganjam.

Kaj bi tudi ne bilo zdravo, reie Kerpan.
 Na to zopet govori sel: Ali veš me ved,
 kako si bil umaknil predlansko zimo

6
sabo, kateri bi se ne bál velikana. Sel se je
ž njim skusit; ali kaj pomaga? Kakor
drugim, tako njemu; Dozdaj se še ^{nihče} nobeden
ni vernil iz boja.

Herpian veli ^{turno} brez pognati, i tako pristeta
na cesarski dvor, ki pravijo, da je neki
silo velika in ^{tako} lep. ^{tam stoji} Strazar ^{je tako} ni stoji; noč
i dan, v letu i zimi; naj bo kakor je mraz,
vedno pri durih, i brez zavpila, kakor imajo
navado, ^{kadar} ~~ako~~ se pripelje kdo cesarske
rodovine. ^{bil je namreč} ~~kar~~ omenjeno je bilo namreč uže
štinajst dni, dan za dnevom, da naj se
nikomur ^{i nikoli} ne ^{oglasiti} ~~gaspuje~~, ^{razun} ~~se~~ ^{kadar} se
bo pripeljal tak i tak človek. ^{gako} ~~ko~~ cesar
slisi ^{veselili} ~~spusti~~ so se veselili Herpiana, na ču,
naj. Kaj bi se ga pa ne? Ko cesar slisi vpitje,
precej ve, kolo je, i teč mu naproti, pa ga
pelja v gorne krame. Čudno lepo je tam,
se lepše, kakor v cerkvi. Herpian je kar
zijał, ker se mu je vse tako grobo zdelo.
Cesar ga uprasa: Herpian z Verha! ali me se
poznáš?

Kaj bi vas ne, odgovori on; vaj ni ve, ko dve
leti; kar vva se vidila. Veseli me, da ste
se zmirom terdnega zdravja, kakor mi va,
se lepo, rustiče lice kaže.

Cesar pravi dalje: Kaj čes ti; kaj čemo zve,
likanom? Sej danš mi je sina umoril.
Herpian odgovori: Kaj čemo z njim? Gla,

vo mu bo vzeti; saj proboljvati se tako ^{menda} ne
misli, ker se ~~ga~~ o zdaj ni.

Cesar mu žalosten zaverne: menim, da Glavo vze
ti? ^{Ne, m. o. d. a. j.} ko bi jo le mogli! Oh, ali ni ga, ^{mislin} menda
pod solnem junaka, da bi to storil.

Šlihal sem, pravi Kerpan, da vsi ljudje vse ve
do, na vsem svetu se pa vse dobi; zakaj bi
se ne dobil tudi junak našl Weidavsa? Ka
kor sem uboren človek, pa ga bom tako
presneto premetkaval, da se mu nihdar
več ne bodo vernile hudobne želje, po čuna
ji razgrajati; gotovo ga bom, če Bogoda, da je

^{ved.} Kolo bi bil cesarju bolj ustregel, kakor ta
ke besede. Samo nekaj ga je še skerbelo;

zato mu pa tudi reče: da ti močan, tega
ti me ~~ga~~ preveril, ali pomisli, ^{ti} da on je
orožja vajen ^{mladik} ^{ma} ^{bruse} ⁿⁱ, ki pač si pre
našal do zdaj lextresions gobo. ~~bruse~~ po
kranjskem, sulie i meia menola se ni,

ti ~~niti~~ ^{niholi} ~~niti~~ vidil, ⁺ dougej, kakor na križevem
potu v cerkvi. Kako se ga boš pa lotil?

Ni se ne bojte, ^{pravi} ~~reče~~ Kerpan; ^{to je} ^{se} ^{moja}
skrb. Kako ga bom, i v čim ^{to je} ^{moja} ^{skrb} ^{ga} ^{bom} ⁺ ^{je}
bojim se, ne meia ne sulie, ne drugega
velikanovega orožja, ki vsemu se imena
ne vém, ~~atko je glo orožen~~ ^{ic} ^{ga} ^{imá} ⁺ ^{veliko} ^{na} ^{sebi}.

Vse to je bilo cesarju po godu, i berj veli pri,
nesti polju vina, pa kruha i meda, re,
koi: na Kerpan! jej i pij; posledj pojde.

pa
 va orožja izbirat, ker tibo teli ~~pa orožju~~ prav.
 Kerpanu se je to veče malo zdelo, polni vina
 za takega junaka; pa je vendar molial, kar
 je preveliko čudo; pa saj ^{menda} je ^{uže} ~~slisal~~, uže ~~pa~~ ^{je} ~~pa~~
 da gospoda so vsi malo jedni zato, ker ^{je} ~~te~~ ^{je} ~~ka~~
 darhoie, i kolikor hoče, zgolj dobrih jedi; ali
 Ameriki človek, kakor je bil Kerpan, ima
~~druga za bregom; se ne dobro ne postreje se~~
~~služi, ne bo lahko izhajal. On kedaj po~~
~~vije, kakor bi kvisko pogledal, i naglo vsta~~
 ne. Cesar je vse vidil, i ker je bil ^{mgde} ~~dobro~~
 mozi, tudi koj spoznal, da takemu junaku
 se ^{snorajo} ~~ima~~ ^v ~~veči~~ ^{deleži} ~~delati~~; zato ^{se} ~~pa~~
 tudi ^v ~~imel~~ ^v ~~Kerpan~~ od tega časa ~~vse~~ ~~delati~~
^{dojati} dva jancia i vina do sivega, dokler je bil
 na Dunaji. Ko prideta v orožnico, to je v tisti
 kraj, kjer hranijo orožje: ^{namreč} meče, sablje, jek,
 lene oklepe za na prsti, čelade, i kakor se
^{imenuje} ~~pravi~~ to i uno, Kerpan izbira in izbira,
 pa kar prime, vse se mu zdelo v rokah,
 ker je bil silen človek. Cesarja skoraj obil,
 de zana, ko to vidi, vendar se stori seri,
 nega, i vpraša: no, ali boš kmalo ubral?
 v čem ^{si} pa bom izbiral? odgovori Kerpan:
 To je sama igraiva; to ni za velikana,
 ki se mu pravi Kerpan, pa tudi za-me

ne, ki se mi pravi Kerpan. Kje imate kaj boljšega? Cesar se čudi i pravi: če to ne bo za te, ne vem, kaj bomo; boljšega ni. Nato pravi vsi: veste kaj? ^{poкажите mi, kje je kovač,} ~~pojdite~~ me v kovarino!

Polja ga hito sam cesar v kovarino, ki je bila tudi na dvoru; za kaj taki imajo vse pripravilo i tudi kovarino; da je kladivo i nako, valo pri roci, ako se konj izbosi, ali če je kaj drugega treba predstaviti ali prekovati; ali ^{pa} kak žebelj narediti. Kerpan vzame kos železa i naj težje kladivo, ki ga je kovač vselij & obema rokama vohtil; njemu je pa veni roci pielo, kakor bi kosó klepal. "Oj kak sozganí!" pravijo vsi, ko to vidijo; še ce, sarfa se je zdelo imenitno, da ima takega človeka pri hiši. Kerpan kuje i kuje, goní meh na vse kripelje, i naredí veliko reí, ki ni bila nobenemu orozju podobna; imela je naj več enakosti z mesarico. Ko to izgoto, vi, gre na cesarški vert, i proška mlado, ^{se} ~~si~~ ^{Moja} lipo, stojí nad kamnito mizo, kamor so se hodili gospodaj ^{po letu} kladit se. Cesar, ki mu je bil z mirom za petami; berž pritíe i za, ^{pa} ~~opije~~ Kerpan! "Kaj to delas?" Da se bés opáli! Ne vés, da cesarica raje da vse konje

iz hleva, kakor so lipo iz verta; pa si jo posekal? ^{kasja vera.} kaj bo pa zolaj?

Kerpan pa, ne da bi ~~stjal~~, da se je bal, ampak odgovori, kakor mozi, ki ve, kaj otelais kar je, to je; zakaj mi pa niste druge pokazali, če se vam še tako smili? ^{zmeti} jaz moram imeti še nabavi za svojo reibo, kakor ga v boji potrebujem; pa je konec pravde.

Cesar, Kervisi, da ne pomaga zroniti; ko je toia probila, molči, pa vendar ga je skerbelo, ka. ^{tedaj} ko bi se izgovoril pred cesarico. Kerpan ^{tedaj} naredi naj prvo koporišče mesarici; potem pa obseka pol seznja dolg; na enem koncu debel i mogočen kij, pa gre pred cesarja: o, rojje imam, kakor taemu gre, ko sem jaz; ali konja nimam. Menda se ne bova pesi lasala, kakor pristrovezci.

Cesar pa, zastran lipe se zmirom nekoliko ne včien, pravi: pojdi, pa vzemi konja, ktere ga kol i ču; saj vem, da ~~da~~ le širokavstis; soliko boi zmogel velikana, kolikor jaz kadaj postal paprej v Rimu. ^{ako} misli, primiga, pa mu odstriži glavo, da bo imelo moje cesarstvo ^{pred njim} mir; si pa veliko čast i slavo, ^{za njim} če bi za kaj!

Kerpan je bila malo verdit, pa vendar, ^{jezo pogoltne i} potoložen teič: kar gosteva Herdavsca, to ni igraia, ko, kor bi kdo ^{grabia za} potepodil zgerma, ki se boji vsarega ocepka i kamna. Soliko junakov

je už ubil! Kje je Kteri, da bi se upal nanj?
 Sam jaz! Njagapomnite si, cesarost! Kar sem obljū,
 bil storil bom, če prav od jeze popokajo ~~si~~
 moji ~~slavajnik~~ in obrikovaveri, ki me pri vas
 mržijo. Da bi te vsi ljudje vselej tako der,
 žali se svojih besed, kakor se mislim jaz,
 ako me Bog ne udari; pa bi nihče ne vedil
 kaj se pravi laž na gemjsi med ljudmi; ali
 svet je hudoben, i ne pomisli, da Bog je
 velik, človek majhen. Ah! Zolaj pa le pojke,
~~z mano~~ ^{griva} v hlev, da konja izbereva; nočem
 takega, da bi ^{pred velikanom} ~~vam~~ v stranoto i meni v bit,
 nost ^{pod mojo težo} ~~počimil z mano~~ ^{počimil} ~~pred velikanom~~ na vse
~~stari~~ ^{kolikor} noge; ^{ki} mu jih je Bog dal, da bi
 se mi ^{smejala} ~~smejala~~ Dunajčanje, ^{smejala} vi pa rekli: po,
 glejte gata! V konja mi je ispriodil!

Cesar je kar obstal, poslušaje modrost Herpano,
 vih ust, i potem gre z njim. Ko prideta ~~opt~~
 v hlev, pooprša: po čem bodeš pa konja po,
 znal, je-li dober, ali ne?

Herpan odgovori: po tem, da se mi ne bo dal
 za rep čez prag potegniti.

Cesar pravi: se te skusi; ali darovno si pre,
 ranjen tāt storil mi dovolj sitnosti pred
 cesarino; svarim te, vari se, da te Kteri
 ne ubije; konji so iskri.

Herpan pak izkleč pervega i zadnjega, i vse druge

čez prag; še celo tistega, ki ga je sam cesar
jahal samo dvakrat v letu: o veliki noči
pa o svetem večeru, kar se je cesarja go,
^{ameda pogrebno pod njegovo podgadijo}
tako zelo kaotilo. Potem pravi Herpan: tukaj
ga nimate za moje vedlo; pojva k drugim!

Cesar odgovori čemeren: če niso ti za te, mo,
rao bojevat' pes'. Vem, da ga ni tarega na
vsi moji zemlji, da bi ga ti zagovédnez
ne izlékel.

To pa rize' ne, pravi Herpan. Jaz imam kobilico
doma, ktere ne izglic nobeden vaših junov,
koo, kolikor jih še imate, stavim svojo
glavo, če je treba, da ne poreko' Sunajčanje
& velikanom vred, da lažem.

Ta ni sista, pravi cesar, ki siž' njo plesal po
dnevu?

Tista, sista, zaverne on.

Cesar pa se razhuoti, rekoi: zdaj pa vidim,
da si beba, ali pa mere stelaš beba.

Vari se me, Herpane, moja roka je dolga, ^{se}
tli Herpan mu ^{in mehu} odgovori: pa venoter ne veže,
^{načelno, če je stari plajja}

velikanu še celo do prapka, nikar, uže do
njegove brade, da bi ga malo ostubli, ^{in glajala} ~~in glajala~~. Am
^{farion, ki dóm v paproste, ki nimajo drugega dela, kar hojo z njimi}
dražiti, pak pustimo dale. ^{keralavda, novi glavo}
svojega se zdaji. ^{hitro} pošljite roje meni po kobilu,
bližnjega, ali naj grem pa sam, ^{konj} tola pošljij
men mo ro
raje od ne vem, kako bo? ne vem, kolo se bo

oslabil, kar bi ne bilo čudo; saj take mehkote,
kakor je to, niso vajene ves dan čika čoka
s konjem. Menota je naj bolje, ako se do obloga
premisli; da vam ostane cesaričina, meni pa
vdovstvo, a koravno prav za prav malo maram
za nje.

Vsi so se smejali na glas, ko so to slišali; samo
cesarice ni bilo graven, ker se zdaj ni mogla po-
zabiti lipe nad kamnito mizo; vendar je pa
za vratmi poslušala, i ko izve, da cesar ponuja
Kerpanu svojo hier v zakon. skoči v družbo,
i ^{glavno} zarzuje na glas: Ne boš je imel, Kerpan
ne! Lipo si spridil i proškal, moje hiere
ne boš! Stram boš tebe, moj moj! da kmet,
taozu ponujas cesarsko kri; stram boš vas
moji gospodje! da mora kmet za vas boje-
vati se. Ko bi izmed vas bil kdo imel seric
v persih, kakor gre junaku, se zdaj bi lipa
stala na vertu. Kar so se mozzje probabili,
je vsaka ženska ^{čaka} neumna, ktera se mozzje! Saj
te kmetu dod vina, da se napije, pa dva
janca, kakor je njegova keša navada, noj
se naje, potem se mu pa vrata odpro.

Bog nas vari, kako se Kerpan usrdi na se
besede! Skoči z rudčimi oimi i stionjnih
presti kar na ravnost proti cesarici; i kolo
ne, kako bi se bil obrnel, ako bi ne bila
ona hitro zbežala, on pa vendar opomnil se,

Kje i pred kom je. Vse je plaho' od strani
gledalo, se celo cesar; ali ker sta bila ved,
no velika prijatla, zato si je vendar poiasil
upal do njega, i reie mu: Kerpane! le mol,
is; jaz ti bom uje nekaj stal —

Kerpan pa ne posluša, ampak vzame Kij i me,
varno, kar je imel zmiram pri sebi; no no,
i i po dnevu, zavikni železno ^{da je zvignalo} drozje, ka,
kor ^{leta vraga} keshova tiba, leta stara, i pravi: kar
sem kupil, so bom lupil; kar sem iz,
koval, tega pa nikomur ne bom stal!
Gorje mu, kolor bi se mi upal blizati!
Kakor gotovo ga je mati rodila, tako go,
sovo mu danes zastaje volne sije! Boga
mi i moje brate, ki bi mi uje bezister,
bi se gla notri do pava, ako bi se ne obril
vsako saboto, kolikor jih je v letu! Meni
vrata odpirati! Kdo bo meni odpiral, kdo
je pre me poslal koiyo i stiri konje? Jaz
ali vi? Vas ni bilo meni treba, mene pa
vam; ce Bog da, da je res. Kolaj se mi
pa oita vino i meso, ki venter ni bilo
sako dobro, kakor ga pri nas jemo, i Bog
ve, kaj ^{da ne} vse! Kakor da bi ljudje na Dunaji
živeli ob sami, goli bozji besedi, ki vem,
da nihče ne mara za-njo. Pa zakaj pa
je prišlo vse to? Samo zavoljo treh lipa,
vih vej! Lipa raste za vsaim germom;
Kerpana pa ne dobite za vsaim plotom,

še na vsaim cesarskem dvoru ne, bodi ga bog
zahvaljen! Naj le še enkrat Herdavo pride
pa vi po-me pošljite! Pa vaj vem, dokler
je sod moker, toliko časa mi je vsaki dober,
kader je pa sod suh, takrat mi je vsaki gluh.

Ko to izgovori, bruden sede, kamor se mu je
namerilo, in ustrošen se zagleda na cesarskem
sedežu. Skozi kvisko, ravno ko bi ga igla
zbole, i pravi: ne zamerite, cesarost! nisem
bil pogledal revež, kam ~~me~~ je ^{kerpana} vpražanosta.
Taj tudi jaz, ko sem povedal, kar vam je šlo,
ne mislim govoriti nobene žale besede več.
Da bi le tiste glodjave lipe ne bilo! Kaj se
pa če? Marsikteri gre po roj, pa pride o,
tettel domu.

Cesar, vesel, da se je Kerpanova jeza uleknila,
reče: Kerpane! ti ti mi storil, kar nihče
mi mogel, zato se pa več od mene ločiti,
ne smeš, notri do svoje smerti. Jaz se bom
uže pomiril s cesarico, ki je gospia prav
dobrega seria; tako bom osnoval, da bo,
sta obadva dovoljna, če Bog da. —
To je pa le govoril, da bi ga potalazil, skri,
vaj ga je pa gotovo želel na vrh Bakra.

Kerpan mu odgovori: tega se ne meniva; tudi naj
bolje serie na tem svetu me ne ustavi, drugače, ko
bi se ožemil, cesar pa tudi več ne mislim ne ma,
ko ne dosti, i tudi nisem nikoli posebno mislil. Kaj
bom pa Kerpan delal pri vas? Moja roka je

kerda, ko grablje. Se Kerdavsu ti ga je bilo nekaj
viditi; ko sva se bogosprijela pred bojem, pre-
cej mu je udarila kri iz vseh petih nohtov; kaj
bi se le vaša i vaših junakov roka odjala? Mo-
je ime in obnašanje pač je razkovo, kakor hra-
stova skorja; ali vsaki človek je tak, kakor ga je
bog ustvaril; vsaki ima nekaj na sebo; klor
ni gerbošt, morala je pa trobast.

Cesar mu pravi: Saj si morala shišal uže, da imajo
kralji i cesarji na zemlji bebe, to je možé živih
beséd pač resničnega jezika; moj mi je ravno
umerl, bog mu daj dobro! Noies ti njegovega
mesta? Ti si zvrta buča, urnega jezika, ka-
kor nalasi za to ustvarjen; vse kresičanstvo ga
nima tebi enacega.

Kerpan mu odreie: enkrat sem uže bil vaš bebec,
ali drugo pot ne bom več. Se osel ne gre dva-
krat na led, pravijo. Malo i veliko bi se mi
lahko smejalo, ^{meni} i moji zarobljeni pameti, ako
bi to storil. Enkrat Ali poslušajte me, kaj
vam pravim; enkrat ste me bili drečali & klobi;
lino v snegu, kaj ne?

Cesar: predlansko gimo.

Kerpan: kaj sem pa nesel na kovoru?

Cesar: bruse pa kresivno gobo.

Kerpan: to je bilo, takrat, ko ste se vi peljali
v Jeruzalem.

Cesar: ni res! v Terst sem šel. Za Jeruzalem koliko
vem, kakor za svojo zadnjo uro.

Kerpan: ja jaz se pa za bruse i kresivno gobo rav-
no koliko; vedite sedaj, da vam nisem govoril res,

nie. Angleško sol sem nosil, i zavoljo nobene reči mi ni bilo še tako žal, kakor zavoljo te laži, ker se nisem bal prav za prav ne vas, ne Krišijaza, ne vaših konj, da ravno je tista Krišijaza prepovedala, no. Poslušajte me tedaj: moje bojevanje x Berdarsom vem da je imena vredno; morda bodo postavali skladači pripovedovavke, ^{i pesmi} od tega boja, ko mene uže ne bo ne kosti ne persti; če ne boste vi stali drugače zapisati, kar je tudi v vaši moči; i meni se itim ne boste ne prikljupili ne odkupili. Pa naj bo kakor hvie; vsaki otela, več je svojega plavila vreden, toraj tudi jaz. Dajte mi pismo, ki bo veljavno pred vsako otuhovsko i deželško gospodsko; udarite svoj pečat nanje, da bom brezi skerbi nosil angleško sol po svetu; drugega ne želim; i naj bom malo, pridnej, ako vam bom kaj opatikal, dokler bom živ, i mi to daste.

Cesar je bil precej voljan; ali ^{minister Gregor} gospod, ki je imel ključe njegovega srebra, ni pritegnil malo i dosti ne, rekoč, da bo velika škoda oterzavi; a, ko se to stori.

Cesar Janez pa vendar ni poslušal Gregorja, ampak naredi pismo i udari svoj pečat, da Krišijan sme nositi sol notri do svoje smerti; i da mu še zraven polno možnjo rumenih zla, tooj rekoč: Kerpan! vzemi pismo i možnjo, pa Bog te spremi, koder boš hodil. Nočaj tako se ne pojdes x dvora. Ker dan se je uže priklonil, i noč se bliže.

Kerpan pa cesarju poljub. raka i pravi:

hvala vam, cesarost! za tak lep dar, posebno
 pa za pismo zavoljo angleške soli; Kar
 zadeva mošnjo, tudi vam lepa hvala, darav,
 no bi bil prebil brez nje. Vsaki človek se
 nag rodi, nag zapusti zemljo; pa vendar
 mi utegnejo danes ali jutri na hvalo priti,
 pot je dolga, jaz imam pri dveh zelodca
 parti, sebe i Kobilico. Ostal pa ne bom
 čj noi pri vas na slovon, ako je vaša dra-
 ga volja; cesarina Konrada vem da komaj
 čaka mojega i moje Kobilice odhoda. Kar
 vas prosim, je samo to, da mi darte ilo
 veka z mano, da me bo spremlil do cerke.
 Mesto je veliko, his darte, kolikor jih nsem
 vidil, kar sol prenasam, akoravno sem
 bil nje v ^{in v Krumau} Reki, v Kopru i v Ljubljani i
 na Verharski, ^{in v Krumau} pa kolikih ulic ni nikjer,
 kakor su pri vas na Dunaji bojim se
 sedaj, da bi se ne zmotil i zasel po cestah
 vašega mesta. I kojijajem sva v petala
 hitro i toliko vem, kod sem prišel, kakor
 bi bil imel oči zavézane, akoravno
 sem gledal na desno i na levo, ali
 to ni vsacemu človeku dano, da bi vrelj
 vedil, kje je.

Cesar mi je dal svojega služabnika, daravno
 je minister Gregor gledal zeleno od same
 jeze.

Tako se je lovil Kerpanik Dunaja; slu-
 žabnik ga je pa spremlil do predie
 na križu; tako se neti pravi enemu
 kraji, kjer stoji velika podoba iz kam,

na, ker so Dunajčani neti obetali,
tudi hudo bneje. Tam se je Kerpan lo-
vil od služabnika, potisnil mu je vro-
ko črna rumena glava.

Kerpan je na svoji kobilici pzdihl po cesti, ce-
sar Janez pa ostal na Dunaji, cesarice
Konrade pa ni bilo viditi ves dan. Za-
perla se je bila v svoje skrambe in niko-
gar pustila do sebe. Cesar je bil dvakrat
prišel, ali vselej ga je odslovi izje pred
vrati. Tako je trpelo do večera. Po
večerji pride cesar v spavnico, ali esa-
rica je bila zapet zaperta in ni ga pu-
stila k sebi. Poslala mu je naproti svoji
dvooskinci Bezo, da naj mu reče. Zatoega
moja ne maram, ki je pred knezom in
ne upa varovati svoje žene, se reči mu
naj gre, komor koli hoče! Beza je po-
vedala cesarju, kakor je je bilo naravnost
in cesar ni vedel, kaj bi počel, saj tudi
lahko; Kerpano se je bali tudi hvo-
lo mu je vedel zavolgi Verdava, cesarju
repa tudi nerad zamérjeval. Poslje te-
daj Bezo nazaj, da naj reče, samo dve besed-
sti ti rad govoril k cesarju, jutlej pa
pojdem. Ali cesarju ni hotla vedeti
ne za pet ne za menj besedi. Beza u-
verne in na tako pove, kaj in kako. Ce-
sar reče: reči ji samo štiri besede. Ali
Beza se je zapet vermila brez opraveka.
Cesar se ustraši in reče: Reči ji, samo eno

besedo bi rad govoril z njo, žal ji bo, če me
ne poslušā. Kar hoče, vse ji dovolim. Pri
sejam, da ji dam, ako ni drugače, tudi
Herpanovo glavo, če claritudo neradi. Če
za se verne, i vse pove. Cesarini je bilo vrei
kar je shiala, kaj tega je iskala. Prej spu
sti cesarja k sebi, pa vendar se je skola
se zmirom kisto stergala. Cesar pride, i po
kledne pred njo rekli: Konradina, preljub
ba moja cesarica! nikar se ne jezi.
Tudi meni je bilo hudo, ko sem videl, kako
je delal Herpan i sabo; ali kaj smo pa
hotli? Berolavse je le vendar sem on pre
mogel; njega ni pa ni upal nihče; tri
mam ga junaka, moinejega pod sabo, kakor
je da kmet. Kaj sem kedaj hotel?

Kaj si hotel? reče cesarica. Zvezati bi ga
bi dal; vsi ljudje vamo enega uže obola
dajo, naj bo se tako močan. Pa zelaj mol
čimo od tega, kar je uže minilo; menimo
se roje, kako zapet k rokam dobimo. Do
biti ga moramo, da bo visil pri pre
chli na križi, i prav svet postere.
Cesar se urvari, pa vendar ne reče ne
ierne ne bele.

Cesarica ga po otro' pogledala, da je kaj
rečej prepetal, i pravi: le naglo pre
misli; kako boš upel, to je tvoja rei
jaj ne dam poprej miru ne pokoja.
Ravno se je to goskilo, ko je hodla kuharica
Anika priti k cesarici zavoljo kuhe, pa

si ni upala, ker je vlišala ravo i prepis. Porti,
 ji tedaj pred vrotni i vlec na uho, ker kma,
 lo izve, od koga je pogovor. Stori se tedaj
 serino i priote pred cesarico, poljubi ji roko i
 pravi: cesarost. 'ce ni drugega, kakor Kerpana
 dobiti, to je mala rei. Naj ljubi Andrej,
 ki ga menda nikoli ne bom vzela, stori se
 kaj drugega. Naredite pisimo so vojim
 spicatom, da naj mu ljublje pomagajo, ka,
 mor bo prisel lovit hacega i hacega
 clovika, ki var je hotel umoriti. Druzega ni
 treba, i preden bo dva dni, gotovo boste
 imeli Kerpana zopet na Dunaji; potlej
 pa storite z njim, kakor ga obradi vaša
 milost i pravica.

Cesarica pravi: Anička! nikotar ki ne bo
 pozabljeno, ce je res, kar si djala? ti naj
 moj pa naredi pisimo kakaj priro men,
 da se mi ne izmuznes.

Cesar je moral biti potkoren, i spis pis,
 mo, kakor ga je velela Anička. Ta vzame
 pisimo i rei cesarici: Samo se var provim, da
 dovolgite Andreju izeti naj boljega konja iz
 kliva, ker projete se novoj za njim. Cesarica
 potle v kliv, da naj oscollajo naj boljega
 konja, ki je bil kaj berzi hostec, i Anička
 ka gre v kuhinjo. Tam doli je ravno Chu
 dneji puskó svetlil, ker je bil za lova

pri cesarju. Bil je svojega rojenjā Thocčevan,
 moj srednje dobe i srednje velikosti, černo
 bradat i gerdoglednega pogleda, aho se je
 uverdil, pa lažnjivega jezika, zato se je
 pa tuoli vse ba'lo, ravno ko njegove ljubice
 Anrike, ki je znala vse gerje raznašati
 svojega bližnjega i verh tega so ji očitati
 nekteri, da je čarostejja. Ljubezen med njima
 je bila netki prav čudna. Časi sta se k'la
 la i sepla, ona so žarilom ali k'nhav,
 nior on so stolom, ali kar mu je priš,
 lo v roke, časi pa sta bila dobra mest iab,
 da ni tarega. Ko tedaj Anrika zagleda
 Andreja, stopi k njemu, pa mu reče:
 Koičopje! pojoli sem, nekaj ti imam po
 vedovati. Lepo ga prime za černo brado,
 pa mu pravi: če me imaš kaj rad, nočaj
 mi povedi, ko mu reče, pa ga malo po
 lasa. On odgovori: Kolikrat sem uže re
 kel, da ga te ne maram. Troje otrok
 si uže imela, pa vsega z družim. Ona
 odgovori: Če um jih imela, raj sem jih izka
 žala Bogu i ljudem. Kaj mi boš oči
 sal, raj zaobje je bilo tvoje, kakor sem
 ves. Ne vem prav gotovo ne, reče on.
 tako nten se nisi bil nikdar, ko nočaj.
 Poslušaj me. Nočaj velja sreio najti, nočaj
 naj Bogi skozi veliko okno gleda. Pre
 beri to pismo. Da mu list, on ga pa
 bere, naprotil vpraša: Kaj pa je vse
 to? Jaz ne umem, Anrika mu vse raz

loži, i reče: momi hudoobri svet očito, da sem čarodej,
 nira, pa to je velika laž; pa če prav nisem, ven-
 der gnam narobiti prijavo, ki človeka, ki je le tri
 kaplje papirje, priveli gaspati, i tako spri vsur
 brez nel zderžema, tako terdno, da ga bepi, ali
 delaj z njim kar iš, pa se vendar ne obudil
 to reče, pa mu prinesse majhno steklenico, to-
 liko, kakor imajo nekteri serpentinovo olje v njej
 na, pojdi za Kerpanom, konj je uže sedlan,
 jakaj naravnost po cesti, v prvem tergu se
 pa ustavi; Kerpan ni čel steli. Služabnik,
 ki ga je spremljal do predice na razprošji,
 ta mi je povedal, da je rekli: Nočaj ne mis,
 lim steli priti; da sem le iz mesta, pa sem
 vesil.

Andrej je porlusa; problem se berz, da je bil
 cigaru proslaben, kar ni bilo težko, ker je imel
 i cigari dotti proslabi v svoji sproslabi; čorn
 je uže bil, kakor so igunje, ič bolj ne.
 Pride na dovirice, odveje konju drago sed,
 lo, nanj dene druga, ki je bilo čisto igan,
 aka, i v tok jezoli za Kerpanom.

Kerpan je korakal, kakor ga je bil popustil
 služabnik, poiari olaje po cesti. Lari je
 čel peš, i čari je pa jezoli, kakor se mu je
 glijubilo. Ravno je bil zopet zausobel,
 Mobilio i klopetač, po teroti certiz njo,
 kar ga stacia majhen spiritik glikovei
 velik je bil, da ga Kerpan iz volta re
 ni mogel viditi; ič bi ne bil zanj vedil, da

ga je srečal, ko bi se ne bila kobilica nstavila,
 kar rei ni hotela iti. Kerpan je z ostrogo
 suval, ~~roganjal~~, pa vse garkonj. Jezen re,
 u kedaj: Če mi je kdo kaj naredil, ogla
 si se mi, če sim pa zdelo prehodil, pa
 mi bog pomagaj! Berj se gas liri droben
 glasek iz t z prahu iz cestnega prahu, ka
 kor bi komarji pčeli. Kerpan se ozira in o
 zira, pa ni ne vidi. Groza ga je obhajala
 kakor je bil močan. Treh velikarov bi
 se ne bil utraivil; ali upornost kobilice
 drobni komarjersi glasovi; to se mu je tako
 udno zdelo, da ni vedel kaj bi počel.
 Loro je so mu itali pa koru i mazel pot
 ga je oblival. ^{ko se je pokrivil} Vzame kedaj mesarico i vaj
 kij skozi i kobile i maha po zraku na
 levo i desno, kakor bi se bojeval z deske
 mi berdavsi. Kar garkonj zapet glas, ki
 je bil posoben smehu, tako se mu je zdelo
 i zdaj je misle, da mora ta glas priti od
 zemlje. Gleda i gleda, kar vidi nekaj
 na slek, ki je bilo gomaralo po prahu,
 soliko, kolikorien je jegover, to je rumena ro
 za, ki vete zgodaj, pravi se je tudi droben
 stia, kleri je bilo glo podobno, imelo je rum
 rei na glavi rumen klobuček, pa tako o
 bernjen, da je v tollina oglasja gari gle
 dala. Pogleda to rei strahoma i pravi
 kaj pa je? Kdo me je oiaral? Bog boči

29

pri nas i svet; Janez Evangelist! Sans je sreda
ob petih popoldne. Ko je izgovoril noo i dan,
potem se je žubel bolj krepkega i mislil je,
da mu več ne more nič na čena peklenska
ma, vzame ruto iz žepa i z njo pobere ma-
lo stvar izpred svoje kabile. Ko je očem
bliže prinesel, zagledala podobno človeški
enako, & samo tako majhno, kakor jegovec,
ko to vidi, hotel je zopet vrči od sebe, i
naglo i mobilno zadržati po ceri, ali zopet
zarliči stare glasove, prinesel malega mo-
žna bliže nesa i umé te b besede: Mogoč
ni moj! bodi kakor koli hočeš, umili se
nas! Kdo pa ste vi? vpraša Kerpan, ko
se moči preuditi, da ima taka majhna
stvar človeške glasove i obraz. Zopet rliči
odgovor: Jaz sem ^{cesar} kralj. Presneto slab
cesar i ti reče to, kaj bi se b ti počel, ko
bi naš- ta princ velikán Verdavos? Čigav
cesar pa i ti? Jaz sem cesar iz prillikovske
zemlje. Divila je naša dežela dolgo v lepem
miru ^{ga mojega deda je bila združja vojaka} do vsem sovci, ~~da~~ i sveča je veselje
sta bila pri nas doma. Kar naenkrat zaine
vojiko z nami naš soved, mogočni kralj
mravljinev. Dolgo smo se branili, nektero
bitvo smo bili z njim i & konca smo ga
zmagovali; ali nazadnje je moj vojiko,
vodja, podkupljen prodal našo vojiko
i z k mravljinem pobegnile. Velik davok

nam je nalozili; odgnali so v raznost ve moitvo
 i ve mlade ženke. A veliko tujo vem jaz verit
 svojo glavo, i blodim ubežen i preganjen
 pu svojem cesarstvu. Kje pa je vaš es
 sarstvo, vpraša Herpan? Sve uti koda
 ježe od Lukaj? Sve uti ježe? Kako pa
 jezdarite? Kake konje pa imate. Ali
 ne poznate Nobilie, ki skavejo po travi?
 O dobro, pravi Herpan, soraj nimajo za,
 stonj imena: Nobilie. Lej te no! tega
 nimem i, nikoli pseudarit! Pa kaj bo,
 ker nimem ničn clovek. Niem može, g,
 kovo to veol, zakaj se jim tako pravi.
 Vre je mogoč, kar pripoveduješ; Nobilie
 so me preverile; daravno prej nimem
 dosti mogel verjeti toojim besedam,
 vikal se ne bom, ja vikanje ni prena,
 hen, i ne boi hud. Zolaj mi povedi, ker
 koino orožje imate, ker se vojkuje? To
 je moja vilia, reu cesar i potkaje mu
 bravo pahovka, ki je imela na konue majh
 no pa otro kroto; taik vilie se ne manj,
 ka, pravi Herpan, to je trava! Trava
 vpraša cesar z velikim uidenjem; so so ve
 lika tenka drevesa, ki rastejo po vsi zemlji;
 ker vsa zemlja je velika korta, polna sacega
 drevja; samo Lukaj, ker golaj stojiva, vem
 od dela mihi, da je moje, ali zolaj vidim, da
 je tudi zemlja, slolgo i belu ko mlako. To
 mi imajo tudi estej, mravljini nam ph olajso
 je, čerta, pravi Herpan, drugoga orožja pa
 ker to reu dobro znajo; zolaj nam ne vem kaj bo?

pa nimate, razun sulic, o tudi; imamo
 strele. Pogledi jo, pravi cesar dalje. Merpan
 pogleda, si vidi bodec iz moške brade, ko-
 likoršen obrasičenemu možaku pribode
 iz klože, ako se en seden ne obrije; na
 koncu je pa bila železna strela, majhna
 majhna, da je jo Romaj zagledal. Skimi
 strelami ne morete dobiti (koolovati) vsjim
 svorajnikom, reče. Taim ne, kakor ste
 vi; ali mrovljineci rose jih bali; izpusti-
 vem jo ravno iz tega loka ^{vroti} mrovljinijemu
 kralju si prevejem ga olesel, to reče
 i pokazuje lok, ki ni bil veis; kakor en
 rog rogalev. Kaj pa bi rad od mene?
 vpraša Merpan. Dajte, pravi cesar, glata
 se more; kar clovek ne more, to je glata
 mogoc. Dajte mi glata, da podkupim
 vojskovodja mrovljincev, da mi ^{pre}zdoi
 voj mojega nezvestega vojvoda i nazad,
 nje tudi vojsko. Glata imam polno mo;
 njo, ali kako ga bo pa nesel. Dimam
 se zveste sluzabnike, ki v sedno mene
 derje; ako ravno vem premagan, ve bomo
 poiari znerli, vsaki glat po dva ali tri;
 je mozej, kolikor bo treba, da jih le vpra-
 vimo domu; pa ce progled, da jih bomo.
 Doma jih bomo pa prebepili. Ta velika
 vrica, ki jo vi imenujete marinja, bi rav-
 no dovolj bila za me. Ves kaj, pravi Mer-
 pan, glata ne dajam rad; ra mar

DRZ. BIBLIOTEKA
 v Ljubljani.

pojdem pa rabe, da bom poseptal mrav,
 čista varik sovražnikov, pa bo konci
 vrnadloge, i tuoli boi cesaroval, i večil
 nezvesti ljudi, kakor boi hotel. To pa
 uje ne, pravi cesar, ni ne opravil. Mrav
 ljini imajo prosl zemlje svoje domovanje,
 mi jih ne moremo nikoli zmagati, ako se
 utegnjo po svojih kerdnjavah, samo ko
 dar pridejo na plano nad nos, ta kraj
 v jih ne bojimo, ali zdaj so nam probrali
 vse orožje, kogar so mogli ujeti. ~~Pa~~
 kaj boole se tako globoko, ali v ne mo,
 re odkopati? Da se do njih pridem,
 pollej boi pa vidie kaj bo. Se kerdav,
 ra um premoget, ki je bil iz druge mo,
 ke piens, kakor tak mravljiničk, kaj
 bom djal eden, kakor deset sto tucih
 mraveljini nikar, pravi cesar dalje, da
 bi odkopal, to ti verujem, ako te pogledam:
 tvoja glava je, kakor naj veči krib; tvoj nos,
 kakor velika skala, tvoje oči, kakor dva
 mesca na nebu, tvoja usta, kakor razpuk,
 ljina zemlje v veliki studi; tvoji persti,
 kakor bruna serdega lesa, ki zidamo
 pri nar iz njih mortove; ako ve so pre,
 gledam, moram verjeti, da moreš sto,
 riti, kar si obljubil, ali pomisli, ko,
 lika mojih ubozih ljudi boi pomoril

Kaj bo' koga' videl iz svoje neizmerne visocine
 ko bomo pod tabo gomazili? Ali se ti bo
 kdo mogel umakniti, ko boš koracil po
 zemlji, kakor ^{rena oblakov} koga, ki pride iz hriba na
 hrib, kakor bi strelil v očesom. Če se ti kaj
 smilino, daj nam raje glato, če pa noči,
 pa hodiš krogom, ga tvojo pomoč ne mo,
 remo marati. To je Herpan v hišalke
 visoke besede, je bil kaj pozdignjen
 v svojem sercu, i precej mu obljubi mo,
 njo i reče: Ne misli, da sem tako neusmi
 ljen, ako ravno sem velik kakor gora, kakor
 ti praviš, tudi mi smo mehkega, urca,
 raj inemo iz kamna, vsi nis, mo enaki, a
 sariva Konrada je imela ljubo rajca, ka
 kor življenje cele vojake vojnov, pa to naj
 bo, kakor je. Kakó bova pa naredila, ala
 boste izpravili glato v svoji zemlji? Jeni
 ga tje za uno hortu, pa tudi mene greven
 glata, reče prillikovec Jekovec. Tje pa tje kaj
 hortu? reče Herpan, i gleda krog sebe, jez ne vidim
 ni. Tam uno, pokazuje Jekovec, ne vidis? raj
 je vendar dovolj velika, krog bodi med nami!
 i pokazuje mu rop velike brave. Herpan se
 zadržal i reče: To je hortu? Kakó pa imenuje
 se b. to? i pokazuje mu ljubo drevó, ki
 je stalo pri cerki. To so stebri, veli Jekovec

nekaterimi je bog podperl nebo, da se ne poudere
 na zemljo. To so pri nas drevesa, pravi Kerpan,
 kaj vi jim ne vidite do verha? Karko jim bomo
 do verha vidili, ki segajo notri do oblakov?
 Cudno je to, da tako malo vidite? pravi
 Kerpan. Naenkrat zagrpje cesar Jstovec,
 umakni me! inobna, velika, črna žival
 je skočila kakor konj proti meni, zloaj
 se je ustavila, sebi na roci, pa ti prij
 kri! ako pride, do mene, me bo umorila.
 ali jo poznas? to je ris, ki pravijo, da
 človeku kri izpije? To je bolha, pravi
 Kerpan, pa jo z nohtom stane. Poilusaaj,
 kaj um te hotel je uprasati. Kakvo ne so
 pa vaše hiše? Mi ne zidamo hiš? Nari je,
 darji so murri, tudi bozji volki jim
 pravimo, oni nam zidajo, ali pa jih pre-
 ganjam iz hiš, ki so jih bilit užje rabi
 proprej gvertali v zemljo; Saka koica je kaj
 dobra; samo odene strani smo vedno
 v veliki nevarnosti. ^{podzemeljski} Ston, ki stanuje
 pod zemljo i vedno raje; močan, da celo
 goro naenkrat verže na vrh zemlje, i
^{podzemeljski rak}
~~pod~~ mramor, nam delata vedni xemis
 i nekterega človeka inerte, iz poibelpi, ko
 mino spi pri svoji geni. To je
 kert, pravi Kerpan, uno pa mramor.
 Mi se ne bojimo tega, za kerta imamo pa
 sti, da se njame, za ~~f~~ mramorja pa

peto, da ga itaremo. Zolaj pa le pojva. Ali
 po vodi se tudi vozite? O tudi! globoko po
 vodah so živali; ki imajo dva čolna, enega
 verh ube, drugega pod rabo, v rechi je pa
 žival, ali globoko ro, i težko jih je dobiti.
 na dan, ker so težki. Vraka takih žival
 nam da' dva čolna. To so črni miseljni.
 Ako bi prišla do potoka, jaz vam bi jih
 nameral v dveh urah soliko, da bi jim
 vi komaj verha pogledali. Opz vam bi za
 veči reči bil koristen, ali vem, da va
 vašo težila soliko ne premore, da bi se jaz
 enkrat navečerjal. Koliko pa je leti tre
 ka, da ni sit? Ali si vidite mojo gla
 vo? Osem starih kupov Ankanne jesti,
 pa n' ni vrelj zadosti. O Bog nas varj.
 mi zakoljemo Kobilio, pa jo ima, ako je
 velika, va družina cel seden za opoldne
 i zvečer. Presnelo se je Kerpan zavudil, po
 tem pa reče: Zolaj pa le pojva. Zlato ti
 bom dal, kamor si ulel i tebe grouer
 njega. Nese ga i potem reče: Zolaj se
 pa Bog obvari i daj ti zmago nad
 mravljine, svojimi velični sovražnik.
 Portavi ga poleg zlatas, ki ga bil izšel
 iz moirje, potem je hotel pa iti; ali je
 Mover mu reče: Nikar se ne hodi!
 zakrij zlató & drevnimi vejami; da ga

nihč ne zagleda, ko mene lukaj ne bo. Ker
 pa trave namili, pa ž njo zakrije zlas,
 so. ali prilikove zavpije: nikar! ver
 gozd boi proberl. zdaj ne bomo vedili, kje
 leži zaklad, ako se ne neha. Pa, da ne bo
 djal, da vem nevaležen, na vzemi i obolnji
 v moj spomin, pa nikomur ne povedi, kelo
 ti je, dal, nikomur nikoli ne pokazaj, in
 svoji ženi ne, ako jo imaš. To je pila,
 ki v hipu prepili vrato naj terje
 naj debelji železi, tvoj lo je pa klobko
 lenega mkanega konca, ki je dotko močan
 da bi goro derjal, ko bi jo oberil narj.
 Jabro vhrani; morda ti bo še obojega sre
 ba. Kerpan Oboje je bilo dolgo pri naš
 hini, moj prodeol Urban je bil oboje
 vzel zmo v vojvki zmaganemu kralju
 Matijaju, ki je bil naš rosed, zdaj je pa
 njegova zemlja naša, zato nas menda zolaj
 bog tepe, če v ne motini; on nam ni nič
 storil, kakor govorijo naše knjige; i
 moj ded Urban je bil krivično vojvko
 prišel. Kerpan spravi oboje; purti
 Jekovica z laktem, zlostó pa z težkim
 tercem, zausede kobilico; jaha po
 cestí; pila i klobko je pa vrsto zavil i
 ž njo se opasal po razem seleru, mojnó
 pa v žep djal. Take jaha, jaha, ker
 pride v neko vas, ko je ravno dve mesice

se skorajda bi me bil klobuka stisnil pod
 pazho i molil, tako je bil zamisljen v re-
 so, kar se mu je prigodilo, od kar je popu-
 stil Berk pri svetih Trojici. Ko pride
 v vas, vidi Kerimo, ki je imela obzko nad
 vratmi. Ker mi gual brati, oprasa nekoga,
 ki je varno memo ul: kaj je tukaj zapi-
 sano? Umi mu reče: pisano je: o gorpod,
 dan se, p naklonil; nai v blize; ostani
 pri nas. To je kakor naloci pravi Ker,
 gran i zajezdi v dvorisic. Sedaj mu je u-
 le prišlo na um, da nima bojjaka pri
 reb. Enaj bo, kar je, pravi, novej bo
 moral kog za me sterbeti. Hlapeti pribe-
 i oprasa kmeta i vrocem klobuku, kakor so jih
 takrat norili, dan danes ga ima malokje i kak
 soo let mozičk, v debeli ruhnji i v klaiak brez
 spert; kakot je bila takrat navada imeti; kaj
 pa bi radi? Da se i za svoji kobilico večeje
 i poteljo. Mi protora, pojte drugam! Drugam?
 Zakaj pa vili pri vas semreka pred vratmi.
 Deni kobilico k paslim, mene pa k mizi, i
 nočes izvediti, kako se gre' po v... k madi!
 Ti preklata obist! Hlapci se je se ustavlja
 ali Kerfran ga prime samo z oboema peraki,
 ma, kakor za igraio, za riko, i hlapci
 je zarpil, ko hia v presep. Hjal je
 berz kobilico v klev, njemu je pokazal los
 i kam naj gre, sta bo dobil jetti i pitti.

Kerpan je večerjal, i premišljal kaj se mu je
 z Jekovicem prigodilo, kar prište Lajnar v
 hišo. Bil je stép moč, karik so let star
 vodil ga je pa ilovek starosti karik is
 let. Ko je nekoliko časa vestil, se je za-
 čelo plesati. Bilo se je nabralo več kne-
 sov ki so poprej tako dolgo bili, da so
 bili vsi pijani; potem so se začeli pa
 kregati i prepisati; malo je manj kral,
 da se niso sepli, i vedno so eden drugemu
 priprovedovali, da so bili nočoj pri spo-
 vedi. Kerpan se je čudil, da so bili pri
 spovedi, pa tako pič, namesto da bi se
 frobaljali, i potoro stélati; ali Kerimar
 mu je razodél, da ^{čemu} samkaj med njimi je
 navada, da vstati iloveka, i študi vre le
 so ^{poprej} plovnic od znotraj ne vidi, ^{dar} črti
 večer, ko je bil pri spovedi, mora biti
 serol. Kerpan se je grozno čudil i z gla-
 vo majal zavoljo take pregresine na-
 vade. Na to je prišel k vsi sreči laj,
 nar i njegov voditelj skozi vrata. Kmaló
 se je nabralo steklet, i vsi spokornigred
 niki so plesali, da je gotovo nekteri pod-
 plate pregulil, i ni imel novik. Vo-
 ditelj, ko je nekaj časa plesal, se je k Ker-
 panu. Sa, ker je bil usmiljenega
 seria, koj pomoti Kozarec, i kerko
 je beseda besedo prinesla. Kerpan,
 akoravno ni vedil, v čim bo plaral
 pa je vendar več ^{plaral} polu za polnem

Kerpan je večerjal, i premišljal kaj se mu je
 z Jekovicem prigodilo, kar pride Lajnar v
 hišo. Bil je stép moč, karik so let star,
 vodil ga je pa ilovek starosti karik is
 let. Ko je nekoliko časa vestil, se je za-
 čelo plesati. Bilo se je nabralo več kne-
 sov ki so poprej tako dolgo stili, da so
 bili vsi pijani; potem so se začeli pa
 kregati i prepisati; malo je manj kral,
 da se niso sepli, i vedno so eden drugemu
 priprovedovali, da so bili nočoj pri spo-
 vedi. Kerpan se je ušdil, da so bili pri
 spovedi, pa tako pičjo, namesto da bi se
 pobjeljali, i pokoro stélati; ali Kerimar
 mu je razodél, da ^{čemu} samkaj med njimi je
 navada, da vstati iloveka, i študi vre le
 so ^{poprej} plovnic od znotraj ne vidi, ^{dar} tisti
 večer, ko je bil pri spovedi, mora biti
 serol. Kerpan se je grozno ušdil i z gla-
 vo majal zavoljo take pregresine na-
 vade. Na to je prišel k vri sreči laj,
 nar i njegov voditelj skozi vrata. Kmaló
 se je nabralo steklet, i vsi spokorní gred
 niki so plesali, da je gotovo nekteri pod
 plate pregulil, i ni imel novik. Vo-
 ditelj, ko je nekaj časa plesal, se je k Ker-
 panu. Sa, ker je bil usmiljenega
 seria, koj pomoti Kozarec, i ker ko
 je beseda besedo prinesla. Kerpan,
 akoravno ni vedil, v čim bo plaral
 pa je vendar več ^{plaral} polu za polnem

ne zavohi sebe; ampak kjer je zvitoga
 jezüneta poveljal, ki mu je lagal, kar
 skor bi onke berl. Saj taki postovani ima
 je car izmisljati se, ko kreva po certi,
 kako bo ljudem lagal, da bi le vedelo
 bil; nekoliko vlijije pa od drugih re,
 bi enainh protetjino, i potem pripove
 sluje, kakor bi se bilo njeinu pripadilo.
 Ta je berdit, da je deset brat, da mora
 iti po svetu, v desetino, kakor pravijo,
 da mora vsaki deset brat ali sestra
 i ima mati so samih i sinov ali hien,
 vsaki iti, da nima pokoja drugar, pa
 saj bog ve, ali je res ali ne? Pravi
 mi je tudi, da so je uje tretji slepec, ki
 se je njegovim rokam izroil, pa da
 je do zdaj se v drugega kamil; izmenjeno
 ima, da tretjino berditine je njegove, on
 si pa jemlje vlej dve tretjini, ker sle
 pec hvale Bogu ne vidi. Eden je bil
 enkrat izpazil me, pravi, i kregala sva
 se. Prileva do berdi so je bilo na
 Ogrohem, ki je ^{sterjeda} pregalen i ziroto ali
 jako silivo reko. Tresti berdi ga pa
 v vodo paknem, ^{iz lajno vred} ker zbijim na uni breg
 Slepec je vplil, jaz sem se mu pa sme
 jal. Novem kako je prisel na tuho
 utoniti ni mogel, ker je bilo preplitvo.
 Kerpan se je urodil, i reie, da bo precej
 povedal slepec, karega hudobijana i

DR. BIBLIOTEKA
 v Ljubljani.

ne zavoljo sebe; ampak ker je zvitoga
 jezüneta podluba, ki mu je lagal, ker
 ker bi onke berl. Saj taki postovani ima
 je car izmisljati se, ko kreva po certi,
 kako bo ljudem lagal, da bi le vedelo
 bil; nekoliko vlijije pa od drugih re-
 bi enovih protivinov, i potem pripove-
 sluje, kakor bi se bilo njemu prigodilo.
 Ta je berdit, da je deset brat, da mora
 iti po svetu, v desetino, kakor pravijo,
 da mora vsaki deset brat ali sestra
 i ima mati so samih i sinov ali hien,
 vsaki iti, da nima pokoja drugar, pa
 saj bog ve, ali je res ali ne? Pravi
 mi je tudi, da so je uže tretji slepec, ki
 se je njegovim rokam izročil, pa da
 je do zdaj še v starega kaniil; izmenjeno
 ima, da tretjino berditine je njegove, on
 si pa jemlje vseh dve tretjini, ker sle-
 pec hvale Bogu ne vidi. Eden je bil
 enkrat izpazil me, pravi, i kregala sva
 se. Prileva do berdi so je bilo na
 Ogrohem, ki je ^{sterjeda} pregalen i z široko ali
 jako silivo reko. Tretji berdi ga pa
 v vodo pahnem, ker zbijim na uni breg
 Slepec je vplil, jaz sem se mu pa sme-
 jal. Nopem kako je prisel na suho
 utoniti ni mogel, ker je bilo preplitvo.
 Kerpan se je uverdil, i reče, da bo precej
 povedal slepecu, karega hudobijana i-

DR. BIBLIOTEKA
 v Ljubljani.

je ubral, da tudi z njim tako ne naredi.
 Ne bojte se, reče ta, pri tem ni nevarnosti,
 ta ni skop, kar zasluživa, vse proti za-
 pijeva, tega ne vem, za kaj pehariti. Tudi
 sam mu uže vse povedal sam. Če je pa ta,
 to, reče Kerpan, pa ni pomoči. Kolor sam
 nese psarklje v oginj, tega je gostoj svariti.
 Fres, komaj ples nehaj, uže pride slepec k
 mizi i spokorni kmetje z njim, pa so
 začeli piti zopet v novo. Ura je bila
 uže eno čez polnoči, kar stopi v kiro
 lovec Andrej, opravljen po ciganki. Z
 večer je bil zunaj ost hlapca, da je
 Kerpan tukaj ostal čez noč. Tako je bil
 preoblečen, da je vsaki mislil, da je go,
 dovo cigani, tudi jezik je spravegel
 da Kerpanu nobentiz ni mislil i vedel
 kolo bi bil, ako ravno uže večkrat v
 del na cesarskem dvoru, ne samo videl
 ampak tudi menil se z njim. Cigan
 sede k mizi, pije nekoliko, i kmalo se spusti
 v pogovor z ljudmi, ki so ga od konca
 le od deleč gledali, zaine jim preroko-
 vati i praviti za srečo. Naenkrat se
 bilo polno kmetov okrog njega, i vsaki
 mu je oltan kazal. Kerpan poslušaj, i
 ker je marsikteri kerohil, da mu je za-
 del, primese tudi on svojo debelo roko

ali ugan mu reče: vi niste človek, kakor so
 si; vas poznajo na cesarskem dvoru, z va-
 mi imam delj govoriti. To reče, pa se ole
 k njemu, gledex v raje otlani i reče: Vi
 ste bili v veliki nevarnosti v boji, potem
 pa se v veši zavolji zamere. Parite se, hitro
 pojte domu, nevarnosti se ni konec, dotler
 ne boste imeli svoje domače zemlje pod
 nogami. Lej te ga no! do zolaj nisem do-
 sti verjet, ali zolaj pa vem, da znaš veš
 ko kruške peči, kar se tiče zavolji baje,
 so je ~~to~~ bilo z velikanom, zamera pa pri
 cesarici zavolji ljube, ali naj pride za mano
 kolikor jih je, ne bojim se jih, saj vem jih
 uje št otepel. Pa vendar mu je nekaj rekla,
 da vvari se, i on si je bil suobi kerden
 sklep storil, tega Lovetta varovati se. Nekoliko
 pomolu, potem pa reče: spat bo treba, ura
 uje na dve kaže, petelinje so uje prvo pot
 pili. Prvo moram pogledati, ako je ma,
 lo pridnežasti klapec Mobilii jerti dal. Vite,
 ne i gre k Mobilii. Lovce Andrej pa naglo,
 da nihče ni vidil, spusti v Kerpanov ko-
 garec v kapljice liste pijave, ki mu je
 jo bila Anuška dala, i potem Kerpana
 čaka, ki se je res usno vernil. Mobilia ima
 kerme v jarkih dovolj, zolaj pa lahko no,

Vi oče mi pa pokazite, kje bom vpadel; jutri
 bo šel en dan s paj imam se nektero
 noč prenočiti; preden bom sloma. Ali
 Andrej mu naloži kozarec do verha i pri,
 da k njemu do vrat: se eno kupo za
 lakko noč, saj mlaji ga ne bomo nikoli
 več pili, i morala nikoli več v kupaj
 ne tako ne tako. Kerpan vzame, ako rav,
 no zapern, i papirje. Ali Komaj izprez,
 ne kozarec, kar se mu je začel svet
 črn delati, i miže i stoli plesati. O,
 mahne i Komaj se ujame na klopi
 pri miži: prime ^{da se bi precej več črn} lovcia za vrat
 i pravi: Kurvii! toop prijauo je sa,
 tan Anhal! Komaj so izreč, uže ga
 moč pusti i prstje za vratom odne
 hajo, i pade na mižo z glavó ker začne
 glasno smeričati. Vsi ljudje so se de,
 belo gledali; ali lovec Andrej vzame
 cesarski list i da brati Ametom.
 Ker ga nihče ni umel, pošljejo pro za
 pana, ki je nevoljin, da se po noč
 pokoja ni v hišo priklét. Dupan pre-
 bere list, pogleda Kerpana i Andreja,
 dobro govori i doli, ker sta bila v listu
 ba podpisana i reu Kerpana ofat
 v naj težje želežje, ki se je sam olobilo.
 Naprežejo naglo vos, Kerpana naložijo

nanj, pa ga peljajo na Dunaj, mesarico i kji
 oteno tudi z njim. Lovca Gabez ga berz vraga
 pretiplje, kje ima zlatove; kaj hud je bil,
 ker dobi prazno mošnje; se večerjo ganj. za
 Kobilico, ki so jo kam zastavili, ker ni imel ker
 pan s kom čim plačati.

Na Dunaji pak je bila cesarica narsčila ku-
 havis Šari, da naj pride berz povedat; ako
 bodo Kerpana pripeljali. Vso noč ni stisni-
 la oči, zmirom je vstajala i tihala k oknu,
 kadar je straza pri durih koga ogovorila,
 kadar so težke duri z dobrovega lesa za-
 križale, pa Kerpana vendar se ni bilo.
 Lajčo se je užé slavniti; lovca Gabez se ven-
 der ni bil še vrnil. Kaj je to? Šovca ni
 Kerpana ni! Nisem pravega Lovčka posla-
 la. Gorje ti Šara! ako ne bo Kerpana, ka-
 ko premlevála sama dabo. Kar se pri-
 pelja voz; kmet je voz, Gabez je sešel
 zad, Kerpan i mesarica v kjiem par v sre-
 di leži i spiraj, kakor bi ga ubil. Ce-
 sarica berz poklic svojega moža, to po-
 gleda skozi okno, pa se žalosten verne i
 nevoljin, pa govori sam dabo. Gabez
 je več ko hudu. Šerdavoga ni zmo-
 gel, Gabez pa! Hm, hm! So pven-
 der čisto prečudo! Cesarica je pustila
 moža, da je godetnjal, kar se mu je ljubilo,
 pa se še dobi Kerpana gledat. Gabez

ji poljubil roko, kakor je pri mestih gospem
 navada, pa ji reče: Vsi pokorni, ponižni
 sluga vam je pripeljal vašega sovražnika,
 Cesarica mu pošla mošnjo polno zlata. Na
 to je le nekoliko plačila; kar si dobil
 pri Kerpanu, sisto je tudi tvoje. Cesar,
 rosi! pravi ta, Kerpanova mošnja je bi
 la prazna, ta moj je priča i vsi ljudje
 v Kerimi. ^{Se večerje ni mogel ploriati.}
^{mogeli smo mobilis zastaviti.}
 Preiskali smo deolo i njega, pa ni nismo
 dobili; kakor so mošnjo, ki mu je jo dal
 cesar, pa ne prazne, ampak polno zla
 ta. Moral me je menda spoznati, ker
 je bil šel iz hiše, preden je mislil iti
 spat. Menda je takrat zlató Ramza,
 Kopal; drugač ne more biti. Če bi
 tudi bil ti, se veí dobil, se vse premalo
 je za to, kar si mi storil. Pridi pot,
 lej v moje hrame, da mi na tanko po
 rei, kako ste tega peklenškega tve
 ujeli; pa tudi Sara naj pride s sa
 bo! To vama ne bo pozabljeno!
 Šolaj pa berz pokliči berica, da ga
 uklene v trojno želéje, pa ga zaprite
 tje v le-uni stolp, ki je pri nadokropu
 ja visoko. Presten bo tri dni, mora
 videti pri poleg predice na razpotji.
 To no izusti; pa se verne v svoje hrame.
 Kerpana uklenejo, kakor je bilo rečeno

Veržejo ga v temno jazo, zapro ga njim troja
 železna vrata i Ključe prinese cesariu. To
 pokliče naglo pečarja, starega moža, po
 imenu Rupert, izroči mu Ključe i pravi:
 Rupert! na Ključe! vasi Kerpana. Večega
 sovražnejša nisi se varoval, gledaj nanj,
 da železja ne uterga, pravijo, da je moč,
 neji od meščevsta. Laskovaj se v troje spone,
 ako ni drugače; le uiti mu staj; ne bom
 ti pozabila, če pa uide, veči, da bo
 ti visel namesto njega. Rupert odgo-
 vori: cesarost! mladi sem bil i starost
 sem storil; vedno sem imel pri vaši
 hiši hrano, i cesar mi je bilo treba; i
 služil sem zvesto, kakor mi je bilo
 mogoče; tudi zlataj sem pripravljen i
 voljan storiti, kar mi ukazujete; pravem,
 da bi rajši bil hotel, da bi bili komu
 drugemu dali Kerpana uvoiti? Čokaj
 Feljite! jaz sem se postaral, i v sta-
 rosti zapustijo človeka vse moči. Če ni
 drugega, ko to, pa ga ukleni se kerje,
 staj vem ti uže rekla! Le pojdi, pojdi,
 morda je Kerpan uže pobegnul, ko
 si tu pred mano prazne besede tra-
 tiv. Rupert gre žalosten, ker se mu
 je Kerpan smilil; že poprej je bil
 sklenil jaso polajšati mu, kakor

se bo dalo; tudi rešil bi ga bil rad; ali
 Hadar je mislil kaj drugega, vsekaj se je
 opomnil cesarjinih besed: Si boš vi,
 sel namesto njega, če uide. Gasiravno
 je bil star, pa vendar ni želel se tako
 naglo smrti storiti; na visliah pa
 se posebno ne. Kaj se pa č? Uta,
 ki človek rad živi, si ko bi se starji
 bil. Livljence je dostikrat grenku, Kerja,
 pa je vendar vsaki rad seruč. Starec gre
 sedaj precej h Kerjannu, odpre vse troje
 vrata i najde ga se zmirom spijs,
 tega. To se mu je čudno zdelo. Invalga
 je i majal, pa ga ni mogel vzdu-
 miti. Vklene ga se v troje spone, po-
 tem ga pa zapusti pa z mokrimi oč-
 mi.

Gabez je bil šel potem h cesarju i ^{afro}
 je peljal sabo. Cesarica g je hotla na
 senko izvediti, kako ga je h rokam dobil,
 i ko je to shiála, Gabeza jako pohvali,
 i obljubi, da bo cesarja izprosila, da bo
 njima bogato zemljišče stal z lepo hišo,
 da se bosta vzela.

Kerjan je spal uti ur zderžema, da ko moč
 so iméle tri kaplje une pijave. Ravno
 je bila v cerkvi ura dve čez polnoč, kar
 se obudi. Oči odpre. Vse temo je bilo
 krog i krog. Vzohigne raka, da bi si

oči zmenial, kar čuti na sebi težko železje
 da jih skoraj ni mogel vzdigniti; potepilje
 se za noge, spet železje, hoče vstati, pa
 ne more, ker je bil za steber na klat³,
 ko prillerjen, potepilje pod sabo, i čuti
 golo slámo. To ne more biti res, to so
 gotove sanje, pravi. Saj vem, ~~to sanjalo~~
 se mi je iasi, da sem karega mejarja
 Saliko prevedi Kerivil, da je oblejal, pes,
 néto me je skerbilo, kaj bo? Ja vem u
 prebudil i vraga je bilo komei; darav,
 no so nektere sanje tako terdovratne
 da človek uže vzbujen misli, da se mu
 zdaj sanja, i da je v sanjah čul, zdaj mora
 biti ravno tako. Se so se mi zdi čudno, uže
 Saliko iasa se ne morem prestramiti. Ptem.
 zaine opominjati se, kje je zadnji bil,
 kaj se je godilo, zdaj so se mu oči odperle.
 Opomnil se je igana, i pa, da je po
 zadnjem kozaru vina oslabele; drugega
 ni več ne vedel ne znal. I ustvasie
 se je, pa vendar se zmirom ni bil prav
 gotov, ali uje ali spi. Upric se z noga,
 mi v zemljo, i potegne z rokama železo, da
 se je skoraj ozidje zamajalo, ali železa
 ni zmoget, pade nazaj ravno v kamni
 to steber v glavo tako jako, da se je
 zlo pobil. Pokčina ga je vzdumila, i

zda mi več dvomil, da ga je morala velika
nesreča zadeti, da je res v ječi zapert.

Nekoliko časa molče premišljeva, potem pa zavpije
žalosten i vesel. žalosten, ker je zagledal
brezno, nad klerim je visel; vesel pa, ker
je sam uganil, kje i kako je. 'Aha! pra-
vi, gabez! Ti prekléti gabez! Prej sa-
krovt se mi je zdelo, da sem se uže videl
le opomniti se mogel nisem kje i kolaj.

Cigan je bil gabez. Tako gotovo sem
v usarški ječi, kakor gotovo loim an-
glesko sol ool druge, i do vre zavoljo
lize! O Kerpane! Kaj bo pa zolaj?
Kaj bo? Poiškati je treba, da se pre-
gleda, kaj i kako. Saj več mi tako ne
morejo vzeti, kakor življenje; to pa če mi
prav vzamejo; otrok nimam, ženor mi je
umrla. Brat je hrom, res, da ne more
délati; sestra ga ima pa rada; sestra
naj se bo možila; saj do zolaj je ta-
ko vse ena obravnila i gospodarila; rej
mene ni bilo dosti stoma. Tako je premis-
ljal, potem zaine moliti; i ni jenjal
da se je storil velik dan. Kar slisi, da
se ključi verti v vratih, potem i ene
vrata se odpro; potem zapet i zapet
kerijo druga vrata, i se le predje
se odpro i Rupert stopi k meni njemu.
Presneto me imate zapertega, raj nisem

19

ne moril ne razbijal. Vem, da ne, pravi
Rupert. Šal mi je za-te; ali kaj morem jaz
stara host pomagati! Kaj ne, da sem
na cesarskem dvoru zapert zavoljo ljube
Oda bi sako ne bil! pravi Rupert.
Kaj ne, da je bil Gabez lovec za mano
poslan v podoli cigana? Tuhi to je res.
Zdaj vret vem, odgovori Therian; samo
se to mi povej. Kaj mislijo z mano?
Kaj? pravi uni. Ves tje stoji predia
na razpotji? Vem; sam ljudi obisajo.
Ali me bodo še dolgo jediti? Tega ja
ne vem. Cesarica je neki prisegla, da ne
boš tri dni živ. Kteri dan imamo
dani? Peki, pravi Rupert. Peki.
To ne more biti. Včeraj sem bil še pri
vas, včeraj sem tel iz Dunaja; i včeraj
smo imeli srečo. Predvčerajjem si šel
iz Dunaja, če ne boš zaménil, včeraj jutro
so te pripeljali na vozu, potem si pa
spal. Kolaj si se obudil, so ti vam
bolj ves od mene. Prav imas, et ut
sem spal; saj ob dveh až polnoči sem
se obudil; dve až pol noči je bilo, ko
sem tisto pijavce popil, ki jo bog
zaverzi, i titega, koloz je jo delal
Da bi jaz Gabega dobil v roke! Pa naj
zdaj naj bo sako ali sako. Ali u

mi bil sam gabez vsega izmislil. Kruha²
 rina Sara je to vse osnovala, cesari²
 svetovala. Pa Kerpan! Ah misli se
 le verbečaj; tebi so le krotke ure odmer-
 jene; spomni se oluce! Prav imas, oče
 Rupert! pa tudi selca ne smem pro-
 zabit, naj prvo mi prinesi kaj pi-
 jave ali pa jedi, če je pri vas nava-
 da, da ptniki jedo. Le pravitko vzemi
 vroko, pa boš vrohl, kaj sem zadnja
 večerjo imel. Rupert gre, ter zapre samo
 zadnja vrata za sabo, i kmalo se verne
 ter mu primese, kruha, mesa i vina
 rekoi: Na, sebi sem pritergal uže dno
 či, pa si spal, ko mertev, saj boš dan
 še bolj v start jedel; ali vedi, da tebi
 ni ooloičnega na dan več, ko zjutraj
 i zvečer kosec kruha i več merzle
 vode. Meri? Ki sem imel profreje dve
 jania na dan i vina, kolikor sem ho-
 sel? Oče Rupert! le pojte k cesari²,
 pa reite, da jokam i tulim, i prosim
 življenja še vsaj 14 dni, pa me bo cela
 gotovo še jutri obesiti, kar ti mi bo
 stokrat bolj všeč, kakor stradanje v
 tej pasji luknji. Tako mi prav, ool,
 govori Rupert. Jaz bi vam rad olaj,
 šal jeo, kolikor bi mogel, zato vem

bom dajal svoje hrane, kolikor bo mogla,
 kaj boste pa vi imeli? Za-me ne skrbite,
 meni je malega treba. Otok nimam
 pri sebi. Sin i hi sta uje v zatonu,
 žena mi je pa lani umerla, Bog ji daj
 nebesko hi; mislil sem, da pojdem
 jaz pred njo, pa ješla ona pred ma-
 no. Memi vrati stan ostaja Korita i ve-
 cerje, kar iasi skrivaj patis nem kavemu
 uboju, če morem tako, da Sara ne vi-
 di; ako ona zapraži, kolne, da se morajo
 vsa emu Kristjani noge šibiti; ona
 ima pre i morike raje od ubojev.
 Proklète baba! pravi Kerpan; boja roka
 bo i teško praela na njo; so si zapom-
 ni Rupert! Ali teli pa hvala; če bom
 kolaj se prost, pa kaj se bom lo menil.
 Na urem svetu, ako me Bog v milosti
 vzame k sebi, sam se bom pri svoji
 ženi oglasil, i povedal ji, kak dober
 nož si ti. Dolaj me pa poslušaj! K
 cesarju ne hodi! Pojdi raje k cesarju
 i reci, da mu padam pred kolena
 s prošnjo, da naj mi pošlje shkovnega
 cer v jeio, vsaj dva dni pred smertjo;
 druge milosti ne želim.

52. Rupert mu obljubi, ker ide i zapre vse kroja
vrata.
Cesar i cesarina sta se sprekajala ravno po ver,
du, i cesarina je djala: Jutri mora vise
ti. Draga moja! pravi on, pomisli, da ker
pan mi je stovil, kar nihci drugi ne. Da
so je pa tudi uje popred grezil na to
van. Ali ni prenašal angleške soli?
Ali ni to greh, kar je jej postavo? Naj bo
greh, pa smerti vreden vender ni. Ona: ito
da le, da misem rekla, vzeti mu pisma
zavoljo soli; pa saj zdaj mu nima kaj
pomagati. Na to priče minister Gre
gor i se prismeja prav slastko. Sarav
no je bilo na vse zgodaj, pa vender
je bil uje pijan; on je bil poseben
vinski prijatelj. Cesarina mu pravi: Gre
gor! sam ti si zmano vlekli zaper ker
pana; zato si pa moj prijatelj. Saj vem
djat, ne ta, da ta kmet bo v počenja
Anolobije, da ga bomo morali umoriti.
Lipa na cesarskem vertu je ve vreden
Mo sto kmetov, pa jo gre posetkat?
Cesar pravi: Uje vidim, da vsi preostro so
cite moja, ki ne ve narit navad i seg
Naj bo lipa, ker hoče, da jo pozolaj
nikdar ve ne vlišin imenovati. Ktor
se bo menil od nje, ta naj se ve ne

prikazuje pred moje oči, malo i doti ne! Da, voljo srevesa bi jaz ne bil Kerpanu blata za nohtom obrizje, le zavoljo obnašanja proti cesarju se je zakopal, da ga več ne morem eteti; daravno si ni mislil nič hudega storiti. Cesarica pa jezna pravi: Ne? lejga, lejga, ali si uže pozabil, ka? ko je v kijem ma'hal, kako je mesari'ca žvižgala nad njegovo glavó? Vsi, ali on je bil lahko jzen, si si pregerolo go, vorila; pa ko bi se bil hotel, kolo bi ga bil oterjal? Jaz ne! vi gregor minister luoli ne. Sam se je oterjal! Naj bo to uže, kakor hoče, da pozdaj iniloti proti Kerpanu nikoli več ne slirim imenovati. Kolor se bo menil od nje, da naj re več ne prikaje pred moje oči, malo i doti ne, ko so bili si v besedi, pride Ru, pert. Cesarica ga željno pogleda, pa si vender ni upala čerkniti več. Jciar pa cesarju polgubi roko, i pravi: Jetnik pra, si cesarost! iniloti, da li dva dni pred smertjo poslali mu duhovnega, da se i Bogom spravi, prestan se pooldi nor prot, kamor pojdemo vsi za njim, booli si cesar ali berai. Tojiga veinega prerokovanja sem uže sira, pravi cesarica

moliti, ali pa kaj drugega povedi. Adu,
 zega nimam kaj, reče starec. Ali cesar
 odgovori serbit. Kakor mi Bogu i moje
 duše, ki jo bo uobit, ves svet je krivien
 zoper ubozega Kerpana. Se dans mu pri,
 peljite gospoda, kakor gre Kristjannu,
 preden se loči. Kolor bo govoril druga,
 i, naj ga uotari božja roka! To izreč
 pa naglo popusti vert. i z njim tudi.

Rupert, Cesarica se je kar uobila. Sako
 kerol i kerpke noše cesar ni bil i nikoli, ka,
 kor novej zolaj. Minister Gregor! ona
 reče: Ta kmet nama bo se gospodar,
 stvo iz rok izpuhil, ki sva ga o zdaj zmi,
 rom imela. To reče i greta vrati ~ svoje
 stran.

Se kisto popoldne je prišel duhovni k jetniku
 naj prvo ga je izvedal, potem pa ob,
 kajal. Ko to mini, povpraša: Brat
 Kerpan! ali se kaj drugega želiš ost me,
 ne? Se nekaj vas bi rad prosil, oie!

Se govori! svoje zastnje naročilo bi rad
 spisal, pa vam ne znam pisati. Ali
 bi hotli vi peró prijéti v roko, i zaver,
 mati, kakor vam bom govoril? Iz ser,
 ca rad. Reče prinesti pisavo i potem
 reče: Govori! jez bom pa pisal. Kerpan

gaine:

Svoje dušo poročam Bogu, svoje meso me,
 da krokarjem, ki ga bodo kljivali, svoje
 kosti pa solcem, luni i rosti, ^{i dajini i mognu} ki ga bodo
 obsevali, i močili i pokrivali. Svoje hišo
 i kar imam zemlje svoji sestri Mici, ali
 naj se mozi ali stori kakor i kar hoče,
 le mojega hromega brata Jozeta mora
 hraniti do smerti, pa za-me naj mali,
 kadar bom obesen.

Duhovni je vse zapisal. Potem se podpisuje ^{Proza}
 naj prvo Kerjān, potem duhovni i jecan
 Kupert i še ena priča.

Se nekaj vas bi rad prosil, ako mi ne od-
 rečete? Vse bom storil, kar želite, ako je
 le v moji moči! Pošljite mojo oporočko
 domni na vrh pri sveti Trojici v Notranjen
 v Kranjski zemlji, i pišite sestri bratu, za-
 kaj me smertijo i pa lepo mi pozdravite
 ko mn rada duhovni so slovali; reče dalje: Ne,
 kaj mi je še na sercu, ali kaj, ko ne more
 nič biti; saj sem vas uže tako preveč
 obložil, tudi so bom storil. Vi lahko eto,
 idete pri usarji, drugi nihče ne. Svoje
 kobilice bi se rad vidil, ki mi je prenes,
 la nekteri stoč soli, i pa mesarico s
 Kijem, ki sta mi pomagala premeča,
 si estinega dovažnika razna mejačo,

DRZ. BIBLIOTEKA
 v Ljubljani.

54
ki je bil pa le cesarjev, najne, kako
se oglasi Rupert: Ljubi Martin Kerpan,
kobilico so ti zastavili v Kerimi, ker nisi i
mel s čim plačati večerje. Tuhi sečlo?
Tuhi! škoda ga je. Uže moj rajnik oče
so jahali na njem. Duhovni pravi: Prav,
da si opomnil! Kako je bilo v glasuvi?
Lolaj vse mesto na tihem dolgi Gabez, da
te je okradel. Daj bogu čast, nam pa
resnivo, preden prideš pred strašni
obraz soolnika, ki v serih bere. On odgovo-
ri: Gabez ni vreden, da solne vije vanj,
da ga zemlja nosi, da ga veter piha; pa
vendar mora priti resnica na dan. Ga-
bez mi ni nič vzel; glavo sem jaz stal
v bogajmē, komu ali zakaj, to moram ostati
v mojih perih, čez jezik ne smē priti!
Duhovni reče: Kar si prožil zavoljo mesari-
ce i kije, to bom opomnil pred cesarjem,
kar vem, da ti bo dovolil rast, saj jutri
si lahko zbereš, kar hočeš, ker jutri
je zadnji dan tvojega življenja. Duhovni
se je ločil, i tuhi Rupert, Kerpan je
ostal pa na slami, poleg njegove veri vo-
stke, pa krajček črnega konja.

Minister Gregor je pa hodil med tim
po verdu gori i dolu, pa si je roke

menjal, i govoril: Naj pravi cesar, Kar hoću,
 Kerpan bo le visel, pa to vse zato, Ker
 sem jaz cesarico vedno izpodbádal. Njé, cesar
 bil gotovo preprosil, ako bi mojih oü, mojib
 uster ne bilo. Kerpan le pojóti! mi bomo
 pa v zgodovinsko knjigo zapisali, da sem
 se bil jaz, minister Gregor, preoblékel
 v uigana i tako naredil s Kerpanom,
 kakor Gabez z njim. Tako bo, pa ni
 drugače! No hodi govori i obli, priole
 Sara na vert prikuhe i ikati. Prijazno
 se ji prismehlja, pa ji reče: Sara! dobro
 si se bila umislila z pijarico! Kaj si je
 pa Kerpaniček bil storil tako ^{zalepa} ~~hudega~~,
 da si mu to nahudila? Ni, milost,
 ljivi gospod minister! Vsihte, pa on
 je od sam doma, Kper jaz. To me je
 užé peklélo, da zarobljen kmet, ki
 ne vé, koliko je bogóv, ki ne vé, kak,
 sen je svet! Hieronim Jeronim na
 pratiki, da bi on precej toliko zaslužil,
 jaz pa se ubijam i ukvarjam, parim
 i bélim pri ognji ool jutra pa v beróno
 noí; pa vender ni? nimam. To me je žga,
 lo noí i dan. Pa entkrat, se ho um bila
 doma, me je obil na vertu pool jablano
 v nedeljo popoldne je bilo, pa je beróv

našel mi, da jabelka kračem. Kaj bom
 kračla? Ali smo jih imeli dovti, on pa
 ni, mar bi svojih vzela, ako bi sem
 ravno soliko zljubilo olo klesega. Stare
 sovraštvo, Sara, stano sovraštvo, ki nam
 je pa zolaj vrin pomagal, ki nisimo
 Kerpanovi prijatelji. Kadar bo vzela ja-
 beza, le pridi k meni v svate volbit, brez
 ni ne bo, ako prišel? Saj ne vem, če
 bom Kocičarja kolaj vzela ali ne? Da,
 to mi pa ni po volji, da nama cesari-
 ca obetaji hio i zemljo; rajši naj bi
 dali vsace mu okroglega, kakor želijo;
 pa do zolaj je samo Gabez obil, jaz
 ni, razun perstenev, ki ne velja čez
 tri glate. Liko, Sara, liko. Kar se ni, pa
 se bo. Ja ne pozabim govoriti za-
 te, mo-
 ram narediti vozil na ruto. To reu, pa
 gresta vrate svoje pot.

Se bistri večer je prišel Rupert k Ker-
 panu, pa mu prinese mesarico i Rij, ki
 mu je bil poslal cesar i zverh tega
 pa naročie, da naj njegovega imena pred
 Kerpanom v misel ne vzame.

Kerpan je prosil, da naj mu da Rij's
 mesarico radnjii v roko. Ali uni pravi
 tega ne smem, kar mi je preprovedano,
 Koli bi rad storil. Pa naj bo sam, Kjer

je, pravi Martin. Zolaj me samega pustis,
 oče Rupert! hvata ti za vešerjo, i ve
 kar si mi storil dobrega. Nato gre
 Rupert iz jere, ker jo zuklene za sabo, ka,
 kor vraki slan. Kerpan pak leže i kma,
 lo zaspi. Čisto je bil življenje iz nemari
 pustil, ves pripravljen je bil za uni
 svet. Dolgo je ležal v krotkem spanju. Sa,
 jal je nje bti slan, ko se prebudi. Čudne
 sanje sem imel pravi. To noči se mi je
 zoklo, kakor da bi prišel k meni prišli
 Koviček Jekovec, i da bi me vprašal: Kam
 si ojal pa moje puho i klobko? Vsi, da
 ne zgubiš! Kaj mi bo zolaj vse to poma,
 galo? Kakko sem vendar neumen! Zolaj
 pa, če zolaj ne? Menda nisem zgubil,
 to bit bi bila velika nesreča, Bog je
 ne daj! tako hitro se mu je zopet oha
 dila skuta istra ljubym do življenja. Berz
 odveže ruto izza vrata, i vesil zagleda
 puho, klobko i cesarsko pismo. Kar se
 je začel Rupertov kljun verbiti, i zaoljnit
 vrätik. Berz ruto zopet zavije za vrat,
 pa Rupert ni videl nič, ko k njemu sto,
 pi i reče: Dobro jutro Kerpan, zaolnje
 dobro jutro na tem svetu, Bog daj, da
 bi se na umem bolj vesela sošla! Bog

BIBLIOTEKA
 v Ljubljani

daj, mu urkože Kerpan. Sans je svoj zadnji
 dan. Ljudje se bodo hodili gledati, i
 snoli v dar ti bodo dajali, virlo stenes,
 kamor čer, pa veii del se daja za sve,
 se maše. Tolaj si pa izberi, kat Kar
 hoiesi piti i piti; to je pri nas novo,
 dar. Princesi mi tolaj pečenega jancia,
 pa vina, kalikor gre saumu, ko vem
 jaj, da ne pojdem laien iz tega sveta.
 Rupert mu vse obljubi pa gre. Nor bi
 stopita k njemu dva vojarka, so želez,
 nimi kapami na glava, pa dolge su,
 lie sta derjala. Nobeden ni presovo,
 ril j njim. Po kraj sta pa videla pris,
 la? Ko bi bil prost, pollej bi se rekelnid,
 ampak zvejar pa vam ne bom gledel.
 Pa naj bo, kakor je. Kar je druzim
 ljudem prav, mora biti meni tudi!
 Ljudje so se začeli snovati k njemu, i vsi
 so se iustili; ko so videli mesarico, kij i
 njeja. To je kerpelo do mrakov; vraki
 mu je nekaj vergel na nijo, # nor klens
 je stal kraj i pa posvečena sveca.
 Do mraka se je nabral velik kupin.
 Ko je prišel mrak, priše Rupert, veli
 vojakom, da naj greste, ker je čas za,
 preti jiu. Kerpan je pa vesil obrial

61

jama, pa vino pil. Rupert se je učil
njegovi slabi volji, ali Kerpan mu reče:
leži k meni, pa jej i pij, saj inoava tba
zadosti. Rupert pravi: rad b.; pa ne smen,
kaj li cesarica rekla, ko bi izvedila? Če
ne smeš jesti, pa pij v raj to Kuprio vina
na svoje i moje izveličanje. Rupert
se ni mogel braniti, vzame kozarec,
pravi: bog nam daj svet raj, i pro
serinost na zadnje uro. Amen, odgovori
Kerpan, i Rupert popije, potem mu
je voči lahko noi, pa zapre ve troja
vrata.

Kerpan je tega komaj čakal, ves dan je mislil
v sanje i pa v piko i v klobko. Komaj je
bil sam, berj vzame pilico, pa zaine piliti
željno oboki na roci, i leži, trikrat je
posegnil, pa je bilo prepičeno. Neizrečeno
vesel bi bil kmalo zaspil na glas i Ru-
perta poklical, da bi mu povedal, kaj
i kako! Pa se vendar opomnil, da je
zapert jednik i k smerti obraven, Ru-
pert pa njegov invaj. Torej berj, ker
mu je bilo jama ostalo i suhi vino po,
pije. Potem, ^{den} suhi prepičeno obod
zopet na roko i leže, kakor bi spal.

Komaj je čakal, da bi polnoči ura bila,
 i zmirom je Boga pravi, da bi le tudi
 senka nit bila tako derdna, kakor je
 obetal prutlikovič, i pa, da bi mu
 Bog dal srečo. Ko vendar entrat ura ostbije
 dvanajst, poslusa, če je vse tako, pa vza,
 me zopet pilico i pretergne vse železo na
 rokah i nogah. Kakor bi se mu kamen
 100 stotov težj št odvalil od sveta, tako
 mu je bilo, koliko da ni zauknil. vza,
 me berj nit, i obesi nanjo mesarino i
 kij, pa je oboje derjala, — lej veselja!
 poskusa jo pretergati, pa ni mogel, ko,
 litor je bil močan, pa vendar se ni ver,
 jel. To niso igrače, po taki niti spu,
 sliti se tri novstropja visoka na
 zemljo. Tiko stopi na mijo, i privezi
 majhno nitko na verigo, ki je bila
 v stroju, ter se obesi nanjo, kakor se
 je gibal vem ter se, pa vendar se
 ni utergala. To bo tudi, pravi! Berj se
 opravi, pa zavine piliti debelo železno
 omrežje na oknu, kmalo je bilo vse prei,
 samo enega je pustil veriga, da bi narij
 privezal nit. Ko so stori pogleda ity
 okno, st je bi spustaj vse mirno, kar
 slasi, da nekdo govori. Vleu na uho

Kolikor more i kmalo spozna, da je strazje,
pri velikih durih; pristli so jo bili nam,
rei izlasit, i kmalo potem so v vrata
zaperla.

Stori križ spusti po niti naj prvo mesa,
rivo i kij po laktem na dla, potem vzame
denarja, Kolikor je moglo v mojnje, drugo
pa pusti. Stori križ, priveje nit serdno
ga želje, pa ve spusti slabi po sentki
verovici. Visoko je bilo, ko re mu bilo
kolikaj v glavi gvertilo, pa bi mu bile roke
omagale, i v drobnik korovih bi bil ležal na
zemlji. Sveino je priselna dla vender.

Mo re najaj ope, skoraj da ga obide groza
videi, kako delci se derial po niti. Clo,
vett bi mislil, da je precej skušal pirti se
skazi vrata na plano; pa bog obvoisi!
Gre naj prvo z merariv i kijem, proti
vertu, kjer so ravno zidali velik oblok
nad lepo versto divjega kortanja, da
bi gospoda kochila v slezju sprebajal v
Onoli je bila na zidanem oblaku siipa
narejena, pa debela vero je visela do
tal, na tleh je bila pa velika železna
veriga. Po tej verovi na siipi so delavci
vlacili apno, kamenje i česar je bilo sre,

kajidarjem, pa da je porodila na vervi mir-
 no stala, da ni zopet zoberjala na tla, za-
 to je bila pa veriga, do so vero pri-
 vezovali za njo. Vzame Kerpan dolgo
 smrekovo detko, ki jih je bilo tam okrog,
 kolikor je hotel, i suhi sweater kma lo
 dobi med vrocljem, ki je ležalo razpre-
 seno, prevrta detko ravno v sredi, da
 je bila na obo kraja ^{luknje} enako težka,
 prepelja debelo vero skozi luknjo i
 naredi velik vozel na enem koncu, da
 vero ni mogla skozi luknjo zmuziti v.
 No to zgotovi, vzame mesarico, ki ji pa gre
 na ravnost proti straži pred vratmi.
 Sgrabi stražnika za vrat, preden je mo-
 gel pregovoriti, vzame sulico iz rok, pa
 mu obene klin med gornjo i spodnjo čel-
 lust, da ni mogel of besedne žugniti.
 Potem mu slenko nilep zveže roke, pa
 ga pusti ondi. Urno se v sirtu v stran
 poslopija, ker je imel Gabez svojo
 stambo i zagleda lui skozi okno. Po-
 gleda skuzi okno i vidi oba pri mi-
 zi sedeti Gabez i Saro, pa zlatove
 sta stela. Odpre vrata, i stopi v
 pred ~~of~~ niji, da se oba ustrašita
 ki ita ga precej izpoznata, ker bi iz

65

jasnega srečilo. Izgrabi vsakega z eno roko
za gerlo, preden sta mogla dobiti vpih,
porine tudi njima klin med čelama,
pa nese vsakega z eno roko proti obloku,
kjer je bil naredil osterko na vero. Nje-
ga posadi na en konec osterke, i pravi,
ti boš vedel tukaj gabez, ti pa na unem
koncu, korenovka. Meniš, da se ne poz-
nam! o te zolaj vem, kako si jabelka
kradla. Zdaj boš vedela pijavč kuhar-
sti, ti boš pa vedel izganiti. Le berz
se usedi na uno stran, če ne bom tebe
z mesarico, tebe pa z kljem po glavi,
da bodo vajni mozzgani sekli ob krev-
nem orožji. Služega mi tako ne morejo
storiti, kakor kar mi uže mislijo. No,
beden se ni upal ustavljati. Ko sta
sedela vsaki na svojem koncu, po-
sem potegne Herfian osterko z verojo
dva veznja visoko, pa vero priveže
za debelo verigo na steh. Zolaj se pa
gungajta, kakor se nikotar se nista,
kar se poznata. Teu berz v sambo
nazaj, pa vzame mošnjo iz glatove

66 po gre proti durim, kjer je straža še
 vedno ležala zvezana, vzame Kljiv
 sò žebelj, kjer je visel, odpre: gre na
 plano. To je zunaj reči: Čast bodi
 Bogu, naj kerji kos stela je koničin
 a' Bog o'la! Jid, nikoli me nisi
 videl, ^{do letos} Bog o'raj, da bi me zapel nikoli
 več ne pozneje. To izurbi, pa se spu-
 sti v sek, po mestu zmirom naprej.

~~29~~ Jmd	528	328 = 20f
7	54	14 24
31 1/2 "	<u>108</u> = 1	14 464
	46	
34 1/2	32	<u>23</u> 20
		6
		<u>29</u> 204

DRŽ. BIBLIOTEKA
 v Ljubljani.

328 10f
 4.54 2
 x: 19 = 4.5 : 32p

168 30f
 3 1/3 "
 x: 39 = 30 : 16p
 16/96/6

32/45/17
 131 x 60 = 780
 32/780/24
 140
 12 = 6 = 3
 32 16 8

$$\begin{array}{r} 168 \quad 10f \\ 1 \quad \times 1 \\ \hline \end{array}$$

$x: 10 = 1:16$

$$\frac{10}{16} = \frac{5}{8} \times 60 = 300$$

$$\begin{array}{r} 168 \quad 30f \\ 1 \quad \times 1 \\ \hline \end{array}$$

$x: 30 = 1:16$

$37\frac{1}{2}$ hr 18 Prof
1f $52\frac{1}{2}$ hr 18 Prof.

$$\begin{array}{r} 300 \\ 8 \overline{) 300} \quad | \quad 37\frac{1}{2} f \\ \underline{60} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \overline{) 52.5} \quad | \quad 26.25 \\ \underline{12} \\ 40 \\ \underline{40} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52.5 \text{ hr} \\ 3.2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ 16 \overline{) 30} \quad | \quad 1 \\ \underline{16} \\ 14 \\ \underline{16} \\ -2 \end{array}$$

$\frac{14}{16} = \frac{7}{8} \times 60 = 420$

$$\begin{array}{r} 25 = \frac{1}{4} \\ 100 \\ \hline 8 \overline{) 420} \quad | \quad 52 \\ \underline{20} \\ 20 \\ \underline{20} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1050 \\ 1575 \\ \hline \end{array}$$

Get $162 \overline{) 2947}$ hr
 $473 \quad 124$
 55

$$\begin{array}{r} 18 \quad 37.5 \text{ hr} \\ 34.5 \quad \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37.5 \quad 52.5 \\ 24 \quad 26.25 \\ \hline \end{array}$$

Get $150 \overline{) 2775}$
 70

$$\begin{array}{r} 34.5 \\ 37.5 \\ \hline 1.25 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1085 \\ \hline \end{array}$$

Get $129 \overline{) 375}$ 21f 33hr Rr
 $9 \quad 14 \quad 46$
 $33 \quad 57 \quad 59$

$$\begin{array}{r} 29 \quad 18 \\ \hline 37\frac{1}{2} \text{ hr} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 29 \quad 55.5 \\ 2 \quad 30 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \quad 25.5 \\ 1 \quad 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 33 \quad 43 \\ \hline \end{array}$$

DRŽ. BIBLIOTEKA
Ljubljani.

III. A.

2.

mapa 15.

Kerpán z Verha.

16 listov . Leutikovo itelje strani 1-66 ; manj Rago

str. 13-~~66~~ 17.